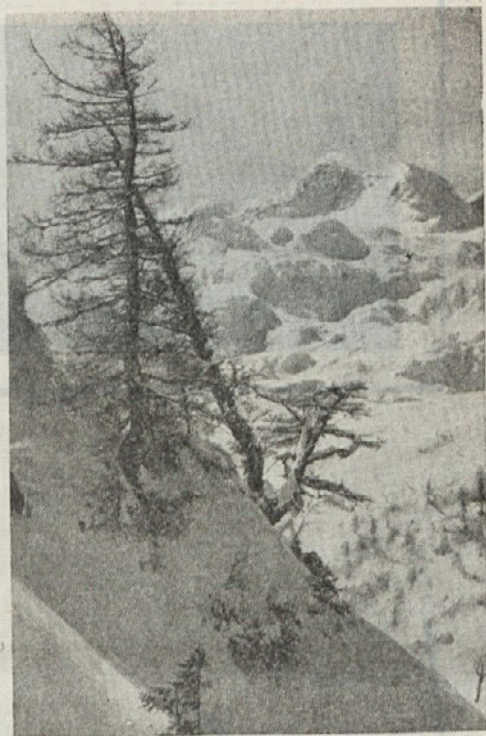

VESTNIK

LETO VIII GLASILO ŠTEV. 2
DOMOBANCEV IN DRUGIH PROTİKOMUNISTIČNIH
BORCEV

NOTICIERO DE SAN MARTIN
Interés General Concesión 4848

KAKOR SKALA
NA BRANIKU STOJ,
ČE ZA DOM GRE TVOJ!

Da ne pozabimo

Leta 1943:

Dne 19.—21. februarja: Napad Gubčeve, Cankarjeve in Tomšičeve brigade na postojanko v Pleterjih. Legijonarji so prešli v napad in odbili partizane. Zaradi srda in nemoči je sovražnik ob umiku zažgal zadnji del samostana.

Leta 1944:

Dne 29. februarja napad komunistov na postajo pri sv. Antonu v Zdenski vasi. Po kratki borbi je bil sovražnik prisiljen v beg.
(Sledi na str. 24)

K sliki na današnji naslovni strani: Turjaški grad — Slovenski Alkazar

Naslovna slika v 1. številki: Orlov vrh — Izruvani mejniki miru in sprave

ZA IN PROTI

R. SM., ARGENTINA

Nekateri pravijo, da je naša protikomunistična ideja brez prave vsebine; da pove samo to, da smo *zoper* komunizem, ne pove pa, *za kaj* smo pravzaprav ali kaj postavljamo nasproti komunizmu.

Tisti, ki to trdijo, nimajo prav. Naša protikomunistična ideja ima svojo negativno in svojo pozitivno stran. Kadar se vojak bori zoper sovražnika domovine, se istočasno bori za svojo domovino, za njeno svobodo in samostojnost, za njen obstoj in njeno neodvisnost. — Kadar izdaja zakonodajalec zakone zoper tatove, razbojnike, morilce in podobno, so to zakoni zoper zločince, toda istočasno so ti zakoni pozitivni: gradijo temelje zdrave, poštene, moralno urejene družbe.

Tako je tudi z našim protikomunizmom, ki je bil in je odklanjanje marksističnega materializma, odklanjanje življenja brez višjih vzorov, brez vere, brez Boga in brez etičnih zakonov, odlaknanje ubijanja, požiganja, ropanja in umorov, odklanjanje zatiranja in uničevanja svobode, odklanjanje kolektivističnega gospodarstva, enostrankarskega sistema, diktature enega družabnega sloja nad drugimi sloji.

Naš protikomunizem je še več: je pripravljenost in volja upreti se z vsemi sredstvi zoper strahotno komunistično nasilje. Ta upor pa vsebuje tudi že *pozitivni cilj*: na ruševinah komunizma *zgraditi* novo družbo, ki priznava Boga in njegove zakone, ki smatra za najvišjo vrednoto — svobodo, ki spoštuje prepričanje in lastnino svojega bližnjega, ki smatra urejeno družino za temeljno celico družbe, ki smatra spoštovanje sočloveka in pravo tujega naroda za osnovo urejevanja odnosov na svetu.

Vse to vsebuje naša protikomunistična ideja. Ni torej samo *proti* nečemu t. j. proti komunizmu, ampak je tudi *za nekaj*: *za novo življenje v slovenski domovini, za življenje, ki bo temeljilo na svobodi in na etičnih osnovah krščanstva.*

Ne osebam, zmotni ideji veljaj ta naš boj.

Učiteljšišnik Janez Pavčič, mučen 18. 5. 1942

Vam, bratje soborci, pozdrav!

KOROŠEC, ARGENTINA

Kakor da je potekel rok nesramne kupčije, kakor da se je dopolnila zgodovina umazanih, trgovsko-političnih spletk, ki je maščevalka krivičnih dejanj časa, je udaril klic preko vseh kontinentov in zajel kaplje razpršene slovenske krvi, ki diha na tujem.

Silnega duha, skovanega v ognju žrtev za svobodo naše zemlje pod Triglavom, *Ljubezni*, potrjene in zapečatenene s krvjo in mučeniško smrtjo za pravico naši domovini, *Resnice*, sramotno izdane in prodane za judeževe groše — *niso ubili*.

Kakor postojanke v onih dneh rastejo naša središča preživetih borcev po tujih zemljah:

Cleveland, Buenos Aires, Toronto, Milwaukee, Celovec in Trst, Waukegan, Gilbert, Noranda, Montreal, Colorado, Joliet, St. Catharines, Minnesota, Australija je zadihala, Anglija se prebuja.

Kakor da so čakali povelja dolgih dvanajstih let, se javljajo fantje, vstajajo borci, ki jih umazanija časa ni strla in jih plehkost tujine ni udušila.

Pozdravljeni bratje, kjerkoli utripa vaše slovensko srce!

Skoraj se te že ne spomnim. Tvoje ime sem pozabil in naslova ne vem, vendar te poznam in ti me poznaš. Kjerkoli bi se srečala na tuji cesti, bi se spoznala. Če bi hotel, bi ne mogel iti molče mimo. Na tvojem obrazu je še vedno odločni izraz silne volje in prezira smrti. V tvojih očeh gori Turjak, Grčarice, Kočevje. V svojem srcu nosiš pepel Grahovega, Črnega in Orlovega vrha in tisoč spominov zavitih v pesem in vrisk; v srcu nosiš svojega brata, ki je odšel.

Pozabi, zabriši, če moreš vse to, pa boš zabrisal svoje lastno hotenje, svojo silno preteklost, zabrisal boš duha, ki te dviga iz nadpovprečne vsakdanjosti brezbrizne tujine.

Ne smeš in ne moreš!

To vse je vraščeno v tvoje življenje, je tvoja bit; to si ti sam, košček zgodovine, ohranjen arhiv resnice iz onih dni.

Zato na plan bratje! Združimo se v močne, enotne vrste, za brambo resnice, svobode, proti tiraniji in modernemu suženjstvu.

Naj druží nas veliki duh naših bratov,

Naj druží nas silna ideja,

Naj druží nas klic, naše zasužnjene zemlje!

Pozdravljeni bratje, soborci!

I.

15. avgust 1942. Veliki Šmaren.

Mrak je objel dolino in vas. Večerne sence so plavale od gozda sem in se zgrinjale v temo.

Kmalu so druga za drugo ugasnile luči po ob cesti razpotegnjeni vasi. Le pred vojaškimi barakami je še gorela in osvetljevala cesto pred bunkerjem. Vse je bilo tiho, le nerazumljivo vpitje italijanskih vojakov je sekalo proti gozdu in se razlegalo čez dolino.

Na srca poštenih ljudi je spet leglo nekaj tesnega kakor že toliko večerov doslej. Bil je to strah pred partizani, ki so kljub močni italijanski pesadki — in dostikrat s pomočjo te — pri belem dnevu prihajali iz Dolomitov in po okoliških vaseh Ljubljane strahovali ljudi, jih ropali in odganjali v gozdove, kjer so jih mučili in morili.

Po deveti uri so bile ceste prazne. Še zadnji gospodarji so zaklepali vrata za seboj. Vse je utihnilo, le ura v zvoniku je zamolklo udarjala v daljavi in merila čas skozi noč.

Iz gozda nad Radno so se prikradle tri črne sence in se ob vodi povlekle proti glavni cesti. Plašen je bil njih korak; skrivale so se za grmovji in se spet prestopale naprej, sklonjeno in oklevajoče, kot bi prav ne vedele, kam so namenjene. Bili so partizani. Ob stezi za Blaževim mlinom so obstali in izginili v travi, kot bi se vdrli v zemljo.

Skoro ob istem času se je med hišami plazil brivčev fant-terenec. Kratek žvižg je pretrgal tišino, nakar se je izgubil za mlinom.

Vsi štirje so se pritipali do Novakove hiše. Partizani so se skrili za vogal, brivčev je potrkal na okno:

„Zdravko! Pridi ven!“

Zdravko je spoznal glas, takoj planil iz postelje in stopil na prag.

„Kje je Janko?“ je vprašal sosedov. „Poklič ga! Se bomo nekaj pogovorili...“

Zdravko je, nič hudega sluteč, poklical brata.

Janko je res stopil skozi vrata:

„Dober večer Bog daj! Kaj je?“ —

Ni še končal vprašanja, so ju obstopili partizani ter ju bosa in v spodnji obleki odvedli s seboj. Z naperjenimi puškami so ju pritirali do gozda, potem dalje po robih in melinah, skozi robidovje in grmovje na sleme brezoviških hribov. Tam so obstali. Kmalu se jim je pridružila še druga skupina, ki je privedla s seboj Vinka, tudi Brezovčana, ki je bil velik prijatelj Mravljetojih, katere je bila komunistična tolpa dva meseca prej poklala na domu. Vprašujoče so

se spogledali, kaj to pomeni. Slutili so konec, čeprav si niso mogli očitati ničesar, razen da so obsojali komunistične zločine.

Počasi se je vlekla trnjeva pot preko Grabna in se ob Bezenici vzpela v levo, v Ključ, kjer so partizani imeli svojo oblast. Pravo peklenško brezno je bilo to. Nešteto iz debel in vej zgrajenih bunkerjev in šotorov je bilo raztresenih med drevjem po rebrih in grapah.

Po nekaj besedah s poveljnikom taborišča, so partizani dvignili pesti v pozdrav, fante pa pognali v bunker in jih zastražili.

Nihče ni zatisnil očesa. Tudi govoriti niso mogli. Tako težka je bila slutnja, kakor da je vsa sila krivice legla nanje. Tiho so zrl predse, v duhu gledali svoje drage, ki so takrat že jokali za njimi, in prisluškovali v temo, ki je ni hotelo biti konec. Rdeče patrole so prihajale iz dolin, od blizu in daleč, z naropanim blagom, druge so odhajale na rop, kajti vsi so bili lačni. Straže so se menjavale.

Naslednji dan je straža Novakova odvedla v malo niže ležečo kotanjo. Debela, obeljena debela so ležala vsevprek. Nekaj „višjih glav“ je bilo zbranih pred malo večjim, z ljubjem kritim šotorom. To je bil „sodni zbor“. Neki Pezdir iz Vnanjih Goric je takoj zasedel mesto predsednika in vedel povedati, da sta obtoženca vedno sodelovala pri raznih organizacijah in jih podpirala. Nato je pristopil bliže in vprašal: „Zakaj pa za OF nista nič dala?“

Fanta sta molčala. Pred njima so ležala vsa velika dela. Visoki ideali in jasni cilji. Janku je dijaška KA pod vodstvom prof. Tomca kazala pot, s katere ni hotel stopiti; v svoji preprosti znanosti jo je razodeval tudi drugim. Bil je vzor poštenosti in dela, od vseh spoštovan. Mlajši, Zdravko, mu je tiho sledil. Bila sta dijaka, široko razgledana, ki sta vedela, kaj hočeta, poznala tudi komunistično prevaro in lažno OF. Zato sta jim bila nevarna.

Vinko ju je videl, kako sta se sklonjena vračala od „sodnikov“. Nista se vrnila v bunker, kjer sta bila prej. Kakih 20 m pred njim jima je straža ukazala po ozkem, poraščenem kolovozu v desno. Temu žalostnemu sprevedu so se pridružili partizani z lopatami in krampi na ramah.

To so bili strašni trenutki za Vinka, ki je slutil, kaj se bo v kratkem zgodilo. Kaj šele za Janka in Zdravka, ki sta že čisto blizu čutila dih smrti! Suho listje je jokalo pod nogami, noga se je od groze vdiralala in krčila, da se ni mogla prožiti v nov korak.

Kakih 200 m višje v hribu so se ustavili. Komunisti so se zgrnili okrog njih, ju zaničevali in jima grozili z orožjem in krampi.

„Skopljita jamo, široko za dva!“ je ukazal „tovariš komandant“ in se jima režal v obraz.

V očeh so se jima zasvetile solze, a glasu ni bilo iz ust. Nerazumljiv jima je bil ukaz podivjanih znancev, a vendar nista vprašala:

Čemu? Toliko bi si rada povedala v tem trenutku! Niso jima pustili do besede. Podzavestno sta prijela za krampe in kopala. Grozno votlo je donel udar za udarcem. Vedno globlje je zijala črna jama, ki sta jo kopala — zase. Potne kaplje, polne strahu in smrtne groze, so polzele s čela in padale v grob, v srcu pa sta nosila zavest svobode in miru božjega.

Okrog stoječi partizani pa so se norčevali in veselili njunega trpljenja.

„Zadosti je!... Lezita v jamo!“

„Pustite naju, da še malo moliva!“ je jokaje zaprosil Janko.

Grozen divjaški smeh mu je bil v odgovor. S krampi so navalili nanju.

Z obrazi obrnjenima v tla, da ne bi videla zamaha smrti, sta legla v sveže skopan grob, se tesno objela okrog vratu in čakala. Komaj je bilo prostora za izdih silne teže v svežo izkopano zemljo, ko sta dva zaporedna strela udarila v gluhi gozd. Med sveže razrito prst se je razlila kri ustreljene mladosti.

(Nadaljevanje sledi)

Obisk tirana v svobodnem svetu

F. Gr., U. S. A.

Že pred par leti je bilo veliko govorjenja oziroma šušljanja o tem, kako rad bi avanturist iz Kumrovca prišel na obisk v svobodni svet, predvsem v Združene države. Odpor proti temu in javno mnenje je bilo tako, da se vladajoča stranka ni mogla privoščiti take avanture, da ne bi eventualno izgubila pripadnikov, zlasti še od strani ameriških katoličanov. Volitve (predsedniške) so za nami in štiri leta je zopet časa. Vladajoči krogi so se odločili ustreči „maršalu“ in ga povabiti na uradni obisk. Kaj jih je do tega privedlo je težko uganiti oziroma nemogoče. More li svobodni svet, predvsem Združene države, imeti od tega kak politični adut ali dobiček? Nobenega, in ravno radi tega je tako silno težko razumeti njih odločitev. Prazen je izgovor, da bi njega ne poznali v detajle, prazen izgovor, da je njegov komunizem drugačen ali boljši od katerega koli drugega, recimo onega v Kremlju. Prazen je izgovor, da bi eventualno s tako gesto pridobili še katerega drugega rdečega diktatorja na svojo stran, proč od Kremlja. Prazne so utvare, da bi Združene države s takim obiskom mogle pridobiti na prestižu... Kje je vzrok vabila? Brez dvoma je v Združenih državah dokaj močna klika, ki je bila vseskozi naklonjena Sovjetom in iste smatrala za prave zaveznike. Vpliv te klike se je po prvih povojnih letih malo ublažil in zmanjšal, odkar pa je v Moskvi novo „gospodstvo“, ki je uvedlo drugačno taktiko za zavojevanje sveta

(na videz mirno in spravno), je ta klika zopet dvignila glavo in doveduje, da je sožitje in kompromis s komunizmom možen in da je treba storiti vse, da ga dosežemo. Mi pa vemo predobro, da s komunizmom ni sožitja, da je vsak kompromis nemogoč.

Dolžnost nas bivših protikomunističnih borcev je, da storimo vse, kar je v naši moči, da potegnemo dokončno krinko z obraza morilca jugoslovanskih narodov in da ga svetu prikažemo v vsej svoji grozoti. Ne odlašajmo niti trenutek; izrabimo vsako priložnost in dejanje, ki bo svetu prikazalo krvnika v pravi luči. Naši dokazi morajo biti tako stvarni, da bo svobodni svet postal in začel misliti.

Pošiljanje težkih dolarjev Tita ni rešilo. In sedaj, ko je še v težjem položaju, je dobil povabilo za obisk v Združene države, da bi se tako njegov ugled izboljšal. Kaj na primer je pridobila Anglija z obiskom Bulganina, Hruščeva in Tita!? Danes mi vsi vidimo Anglijo in njeno nemoč.

Mar ne bi Titov obisk bila psihološka katastrofa za vse one, ki so se borili za resnični mir in za pravo svobodo? In za tiste, ki danes trpe pod knuto rdečih tiranov! Mar ni to posmeh in žalitev vsem onim, ki so za svobodo dali svoja življenja?

Dragi soborec, zavpijva s polnim glasom in povejva ponovno svetu, da je povabilo morilca nedolžnih in idealnih mož, morilca otrok in žena, požigalca domov in cerkva, neskrupuloznega in zvitega lažnivca, po Moskvi šolanega diktatorja in prvoborilca za zmago brezbožnega komunizma, zločin, zločin ne samo proti onim, ki so trpeli in bili mučeni pod njegovim bičem, temveč zločin za ves svobodni svet in obenem dokaz, da svet še danes ni spoznal bistvo komunizma in se nevarnosti istega še ne zaveda resno.

* * *

Začasno je po najnovejših novicah obisk odpovedan, toda nikakor ne dokončno in brez dvoma bo ta točka prišla še v debato pri ameriški vladi in možnost je, da „maršalu“ le dovolijo obisk, posebno, ker bo on storil vse, da pride. Odzivi senatorjev in kongresnikov (poslancev) v Washingtonu na naše proteste so zelo povoljni in dobrodošli, zato ne zanemarjajmo priložnosti niti sedaj niti takrat, kadar bo to zopet aktualno.

—:—

Ko je šla vojna že proti svojemu neizbežnemu koncu, so vprašali Mussolinia, kako si predstavlja njen konec.

Mussolini je ravnodušno odgovoril:

„V zraku se bo odločilo.“

Predno so ga v Milanu po končani vojni obesili (tako vsaj pravijo hudomušneži), je rekel Mussolini:

„Ali vam nisem že pred meseci povedal, da se bo v zraku odločilo.“

Komunisti doma so črnogledi

S., TRST

Na področju južno od Kočevja, v oddaljenosti okoli 18 km, proti Kočevski Reki, Borovcu in Gotenici se nahaja ogromno taborišče, ki bo kmalu dograjeno.

To taborišče so začeli graditi leta 1947, t. j. v času, ko sta bila nad Koprivnikom (Slovenija) sestreljeni dve ameriški letali. V začetku so nemški ujetniki gradili ceste in obnavljali med vojno porušene vasi. Po odpustu ujetnikov pa so ta dela nadaljevali politični kaznjenci, ki so bili obsojeni na 15 in več let zopora. Do leta 1951 so dela le počasi napredovala. Ker pa je v tem času prišlo do večjih napetosti med Italijo in Jugoslavijo zaradi Trsta, sta vodstvo gradbenih del prevzeli komanda jugoslovanske ljudske armade in UDBA. Ta nova uprava je leta 1951 preselila na razne kraje vse kmečke družine, ki so delale na posestvih, ki so jih leta 1941 zapustili kočevski Nemci. Ta posestva je leta 1942 po odhodu Nemcev prevzela italijanska družba Emona. To so storili na moč previdno in tiho, da bi ne bilo hrupa.

V tem obširnem taborišču se nahajajo ogromna skladišča jugoslovanske ljudske armade in UDBE, ter ogromna zaklonišča, najbolj moderno opremljena, za vlado Ljudske Republike Slovenije.

Za to taborišče so na železniških postajah v Kočevju in Ribnici, napravili nove industrijske tire, kjer gradijo tudi nova skladišča in postajna poslopja.

Gradbeni material za omenjeno taborišče so vozili izključno samo ponoči, in sicer pretežni del na železniško postajo v Kočevju, nekaj pa tudi na železniško postajo v Ribnici.

Razkladajo iz vagonov in nakladajo na kamijone izključno politični kaznjenci pod močno stražo. Do taborišča prevažajo material s kamijoni v skupinah po 5 do 8 in sicer samo ponoči od 11 zvečer do pol 6 zjutraj. Kamijoni imajo samo na pol prižgane luči. Ko vozijo skozi vasi in po mestu, pa so skoraj popolnoma zatemnjeni in pokriti.

Taborišče je zastraženo s tremi pasovi straž ter se razprostira, kakor že omenjeno, na področju Kočevske Reke, katerega ima v oblasti izključno poveljstvo jugoslovanske ljudske armade.

Borovec je sedež UDBE, ki ima popolno oblast nad kaznjenci.

Gotenica je tudi v popolni oblasti UDBE in milice v dolžini okoli 20 kilometrov, gledano od Gotenice v smeri Kočevske Reke, ter v širini okoli 7 km. Računajo, da meri površina tega taborišča, v katerem so zaklonišča, skladišča itd., okoli 140 kvadr. kilometrov.

Danes je taborišče v pretežnem delu že dograjeno. Notranje rove, skladišča in zaklonišča so gradili in še gradijo izključno politični kaznjenci, ki so po večini častniki bivših četniških, ustaških in domobranskih oddelkov. Med temi je tudi nekaj nemških inženirjev, ki so jih zajeli

med vojno. Vsi ti ljudje so obsojeni na 15 do 20 let zapora ali pa dosmrtno ječo. Tudi tisti, ki so obsojeni na 15 let, so namenjeni počasni likvidaciji, ki je potrebna zaradi tajnosti in ureditve tega taborišča.

Okoli taborišča obstajajo trije stražni pasovi.

Prvi pas stražijo: vojska na področju Kočevske Reke, milica za kaznjence na področju Borovca in UDBA z milico na področju Gotenice.

Prvi pas straže je viden na vseh potih, kjer so postavljene rampe. Poleg tega so na vhodnih poteh okoli 2 km postavljene table z napisom v srbohrvatskem jeziku: „Strogo zabranjen prilaz“.

Drugi pas straže je širok okoli 1 do 1,5 km v notranjost taborišča, ki je ograjen z bodečo žico, visoko okoli 2,5 m in 5 m na široko v sistemu spiral. Ta ograja je na vidnih mestih maskirana tako, da se ne vidi iz zraka niti iz daljave na terenu. Tu straži delno vojska delno posebni oddelek UDBE in milice. Drugi pas je močno zastražen, tako, da je vsak pristop v taborišče odosno izstop iz njega nemogoč.

Tretji pas straže pa je celotno nadzorstvo na področju taborišča, ki je pod popolno kontrolo UDBE in KOS-a (Kontra obveščevalne službe). Člani KOS-a so največkrat oblečeni v lovske uniforme ali pa so tudi v uniformah. Na Kočevskem, v taborišču in izven njega, je ustanovljenih mnogo „lovskih družin“, ki se formalno pečajo z lovom in čuvajo divjačino, v resnici pa niso nič drugega, kakor člani KOS-a, ki kontrolirajo gozdove v okolici taborišča in v taborišču samem. „Lovci“ teh „lovskih

družin“, ki so agenti KOS-a, so oboroženi s puškami, ki so zelo dobro predelane iz nemških mavzeric, so zelo okusne oblike, polautomatske, tako, da lahko izstrele 10 nabojev pri samo enem repetiranju zapirrača.

Še posebno stražo nad kaznjenci na delu in ponoči v bivališčih pa imajo posebej zato postavljeni oddelki UDBE in milice. Kaznjenci imajo posebno kazensko taborišče v bivši mali vasici Handlerji. Tu imajo tudi svojo ekonomijo, pekarno, mesarijo, brivnico, ambulanto itd. Ostalo osebje pa stanuje največ v Kočevski Reki, en del pa tudi v Borovcu in Gotenici.

V Kočevski Reki ima vodstveno osebje: menzo, kino, trgovine za nakupovanje, brivnico, kopališče, športni prostor, pekarijo, mesarijo, ekonomijo (farmo) in poseben bazen za vodo. Skratka, opremljeni so z vsem, tako da so lahko popolnoma nezavisni od ostalega sveta.

NAMEN TABORIŠČA

Taborišče je namenjeno predvsem vladi Ljudske Republike Slovenije, ki bi se v primeru izbruha vojne ali revolucije semkaj umaknila iz Ljubljane. Nadalje je namenjeno jugoslovanski ljudski armadi in UDB-i. J. L. A. ima tu svoja skladišča municije, benzina, orožja in hrane. V zvezi z zadnjim grade, oziroma je že dograjen pnevmatični mlin v Kočevju, istočasno pa so postavljeni manjši in večji vojaški objekti ob železniški progi Ljubljana—Kočevje. Eden takih objektov s skladišči in posebno progo izpeljano v zelo skrit kraj, se nahaja pri železniški postaji Ortnek. Pretežni del skladišč za J. L. A. se

nahaja v Kočevski Reki pod zemljo. So moderno urejena in maskirana.

UDB-a ima centralno skladišče za Slovenijo v Gotenici. Tu se nahajajo poleg orožja in ostale opreme, tudi velike in odlično opremljene pisarne, ki so med seboj povezane z telefonom in radiooddajnimi in sprejemnimi postajami. Semkaj bi se zateklo poveljstvo UDBe s svojim štabom, vlada Ljudske Republike Slovenije pa v že pripravljene prostore v Borovcu. Ti prostori so nameščeni na zemlji in pod zemljo. V teh prostorih se nahaja tudi rezervna radio oddajna postaja z zmogljivostjo 5 KW, nabavljena v Nemčiji, ki naj bi prevzela dela radiooddajne postaje Ljubljana v primeru, če bi ona v Ljubljani morala prekiniti s svojim delom.

Glavna električna centrala za taborišče je v Kočevski Reki, rezervna pa na sektorju Gotenica. Za oskrbo taborišča z vodo so v ta namen napravljene velike betonske cisterne, v katere se nabere voda ob času jesenskega in pomladanskega dežja. Te cisterne so predvsem za sektor Gotenica in Borovec, dočim v Kočevski Reki dotaka voda v dolino, kjer je izvir, ki pa se preko leta posuši. Rezervarji so napravljene pod zemljo, kakor vsa vodna instalacija. V manjše rezervarje črpajo vodo iz zbiralnih bazenov s pomočjo električnih črpalk.

NOTRANJA UREDITEV TABORIŠČA

Kakor smo že omenili, so v taborišču skladišča, zaklonišča in stanovanjski prostori ter tudi gospodarska poslopja. Poleg tega pa so po vsem terenu obnovljene in na novo zgrajene „lovške“ ali pa „gozdarske“ kočice.

Vsaka od teh ima elektriko, vodo, telefon in je zelo luksuzno opremljena. Te lovške ali gozdarske kočice niso nič drugega, kakor zelo skrbno pripravljena maska za vhod in izhod v razne podzemne prostore, skladišča, pisarne itd. Izkopano zemljo so skrbno odpeljali v razne naravne vdolbine, katerih v okolici ne manjka. Da bi zabrisali vsako sled, so to zemljo takoj zasadili z raznim robidovjem in jelkami, tako da je vse dobro zamaskirano. Zunanji izgled teh lovskih koč ne daje niti najmanjšega sumu o kakšnem posebnem vходу ali izhodu. Goličave v okolici so pogozdene tako, da tudi iz zraka ni mogoče videti novih koč, pa tudi na samem terenu je zelo težko kaj opaziti. Podzemski objekti so napravljene pod hribom, so pretežno železobetonski, s posebnimi pripravami za segrevanje in sušenje. Izhodi pa so napravljene celo na drugi strani hriba ob reki Kolpi pri vasi Kuželj in še na nekaterih ne naseljenih krajih v smeri proti Osolnici. Ti izhodi so dobro zastraženi. V slučaju sile bi stanovalci taborišča lahko pobegnili v zelo kratkem času v Gorski kotar. Zemeljski vhodi v taborišče pa so pri Kočevski Reki in Gotenici.

OBOROŽITEV STRAŽE

Straža v prvem pasu je oborožena predvsem s puškami tipa „mauser“ jugoslovanske proizvodnje.

V drugem pasu so oboroženi z avtomatskim orožjem „MPI“ brzostrelke nemške proizvodnje. „SARCI“ tudi nemške proizvodnje, model 42, ter z ročnimi granatami „Kragujevka“ domače proizvodnje. Poleg tega imajo mitraljezi tudi pištole.

Straža v tretjem pasu, to so nadzorni organi, pa nosijo vsi pištole različnih tipov. Razen tega pa nosijo vsi nadzorniki terena lovske in gozdarske uniforme in lovske puške.

Straža pri kaznjencih pa je obožena pretežni del z avtomatskim orožjem. Taborišče, kjer prebivajo kaznjenci, pa je zastraženo z mitraljeskimi gnezdi, odnosno uporabljajo za stražo „SARCE“ mitraljeze, model 42, nemške proizvodnje.

Vsi, ki vodijo in stražijo, so po rodu Črnogorci, Hrvati in Bosanci. Vodstvo ima pri sebi tudi svoje družine. Sin šefa vojnega odseka OLO (Okrajni ljudski odbor) se piše Majcen. Star je približno 22 let, ter je pred enim letom dovršil vojaško šolo v Zagrebu. Meseca aprila leta 1954 je na neki veselici v Gostinskem podjetju „Rog“ v Kočevju precej vino pripovedoval nekatere tajne stvari predsedniku OKLMS.

Domačini v Kočevju so našli razne listke, ki so jih napisali kaznjenci v taborišču in so jih, ko so šli ponoči nalagati kamijone, izpustili. V njih je popisano vse gorje in delo, ki ga prenašajo v tem taborišču.

Ko je v taborišču leta 1952 padla živino živinska bolezen, so od zunaj klicali živinozdravnika. Temu živinozdravniku so pri vходу v taborišče, pa do hleva zavezali oči, istotako se je zgodilo tudi za nazaj. Siromak se je vrnil v smrtnem strahu, ker je mislil, da ga peljejo na morišče.

Vse okoliške vasi so pojačane z agenti UDBE in KOS-a, ki so pretežni del tujci, katerih imena niso znana. Ti prisluškujejo po gostinskih obratih, na ulicah, v kino dvoranah, na vlaku itd. Večkrat se zgodi, da aretirajo kakega tujca kar na ulci in ga odpeljejo potem na UDBO na zaslisanje. Ljudje so se tega že privadili in se jim ne zdi nič posebnega. Večji utis napravi to na tujca iz inozemstva, če slučajno pride v te kraje, kar pa se bolj redko primeri, ker Kočevje ni „turistično mesto“.

Domače in inozemsko časopisje je nedavno poročalo, da se je Tito s spremstvom nahajal na lovu v kočevskih gozdovih. Toda to poročilo ni bilo točno. Tito, Ranković, Krajger in Gošnjak so si prišli samo ogledat taborišče. Ogled je trajal en dan.

Matica mrtvih

- 796. Adamič Franc, iz Ponikve, ubit leta 1943.
- 797. Adamič Jože, Male Lipljene pri Vel. Laščah, ubit 21. 9. 1943
- 798. Adamič Mirko, ubit v Robu oktobra 1942.
- 799. Ambrožič Branka, Videm, ubita v Robu 1943
- 800. Andoljšek Franc, ustreljen na Turjaku, septembra 1943.
- 801. Bastič Marija, Horjul, ustreljena 19. 6. 1942

- 802. Batelino Marija, Dol. Kamnice, ubita 25. 6. 1942
- 803. Bavdek Franc, Škocjan, ustreljen na Turjaku 1943
- 804. Orel Anica, Podtabor, ustreljena 16. 6. 1942
- 805. Dubrovič Rado, akademik, ustreljen na Grčaricah 15. X. 1943 kot ranjenec
- 806. Ellar Alfred, Podpeč, ustreljen leta 1942

IV. SKRIVACI PO VETRINJSKI TRAGEDIJI

Vetrinje!... Vetrinje!... Iz Vetrinj je bilo dvanajst tisoč zaznamovanih, komunistom prodanih... izdanih, na kamijone nagnanih, na vlake v živinske vagone stlačenih, zaplombiranih, zasmehovanih, v obraz pljuvanih, do krvi pretepanih, mučenih, slačenih, izropanih in na razna morišča v titovini zvezanih razpeljanih. Zakaj? Ker so ljubili in branili VERO IN DOMOVINO.

„Med prevozom so prihajali v naš železniški voz“ — pripoveduje skrivavec Jože svojim soborcem in skrivačem svoja doživetja — „domači komunistični krvniki. V vagonu stlačene so nas klicali, preteпали, zmerjali. Povpraševali so z imenom po tem in onem.

Prispeli smo na končno postajo. Zvezali so nam z močno žico roke na hrbtu in nato še po dva in dva drugega k drugemu. Mene so zvezali z Jankotom B. skupaj. Opazil sem, da je bila na nekaterih krajih žica nekoliko potlačena. Potem so nas zmetali na kamijone kakor drva. Med nepopisnim trpljenjem smo dosegli kočevske gozdove in morišča. Spet so nas kakor drva zmetali iz kamijonov.

Pri padcu se nama je žica na rokah pretrla na potlačenem mestu. Vezi na rokah so bile zrahljane. Samo zganiti bi bilo še treba in bile bi proste. Namignil sem Jankotu, naj drži roki zmeraj tako na hrbtu, kot bi imel še vedno trdo zvezani, da tega rablji ne opazijo, češ pri prvi priložnosti bova pobegnila — čeprav izmučena do smrti. Za to sem porabil priložnost, ko se je rabel-komunist za minuto oddaljil. Naslednjo minuto je bil že drugi pri nama; pa ni nič opazil. Bilo nas je dolga vrsta. Blížala sva se grobu — jami — kamor so drugi pred nama streljani padali, slišala njih stok in klice iz jame — napol živih. Za minuto se je krvnik-komunist oddaljil od naju k drugim, ki so bili pri jami in uživali ob joku in stokih napol živih mučencev v jami. Namignil sem Jankotu: „Zdaj je zadnji čas! Saj vidiš, kam greva!“ Pa mi je odgovoril: „Kakor Bog hoče! Jaz ne morem več. Ti se reši! Pozdravi domače in — zaročenko!“ — Približal se je drugi rabel. Planil sem nadenj. Rabel se je prestrašen zbegal, da ni vedel, kje je. Predno se je zavedel, sem bil že med drevjem dvajset metrov stran od njega. Od jame se je zagnala cela drhal za menoj. Začeli so streljati kot zbesneli. Izmikal sem se njihovim strelom za drevesi, in skalami; včasih sem se jim potuhnil v grapo, da so zdrveli mimo mene. Krenil v drugo smer. Dasi napol mrtev vsled prejšnjih muk, sem bil kmalu od njih oddaljen nekaj kilometrov. Med nami je bilo že nekaj jam in prepadov. Slišal sem še nekaj časa njihovo vpitje po gozdu, ki so me iskali. Potem je pa vse utihnilo.

Snovanje nove vlade

V mesecu maju preteklega leta je bila po UDBI odkrita organizacija, katero je vodila skupina intelektualcev, ki so pripravljali osnutek nove slovenske vlade. Vodja te skupine je bil dr. Hafner, ostali člani so bili: dr. Grobelnik, sodnik v Radovljici, sodnik okraja Kranj, neki advokat in neki mesar iz Kranja.

Dr. Hafner je bil poznan daleč na okrog kot najboljši zdravnik specialist otorinolaringolog v Okrajni ambulanti v Kranju. Bil je že pred leti obsojen na smrt zaradi politične delavnosti, vendar ga je rešila prav njegova zdravniška sposobnost, da niso izvršili smrtne obsodbe.

Kmalu po aretaciji dr. Hafnerja se je zvedelo, da se je v zaporu sam obesil, zaupna poročila pa povedo, da vest o samomoru ni resnična, temveč da je umrl na posledicah pretepanja v zaporih.

Za njegove ostale člane se je začela javna razprava v Ljubljani dne 4. julija lanskega leta.

Iz te razprave je razvidno, da je Hafnerjeva skupina snovala slovensko vlado in imela že v načrtu, kdo bo zasedel razne funkcije v novi vladi. Slovenija naj bi po njihovem načrtu postala popolnoma samostojna država. Uradna poročila so bila zelo kratka. Vladni krogi so se bali, da bi javnost zvedela, da se v državi nahajajo nekomunistična podtalna gibanja. Časopisi so prinašali in prikazovali ta potek razprave v humoristični luči. V resnici pa so vrhovi UDBe in komunistične vlade vzele ta pojav zelo resno. Podatke o tej organizaciji in razpravi ve le UDBA.

Opombe vredno je tudi dejstvo, da po uradnih podatkih ta skupina dr. Hafnerja ni bila v ilegalni povezavi z inozemstvom.

Leta 1945:

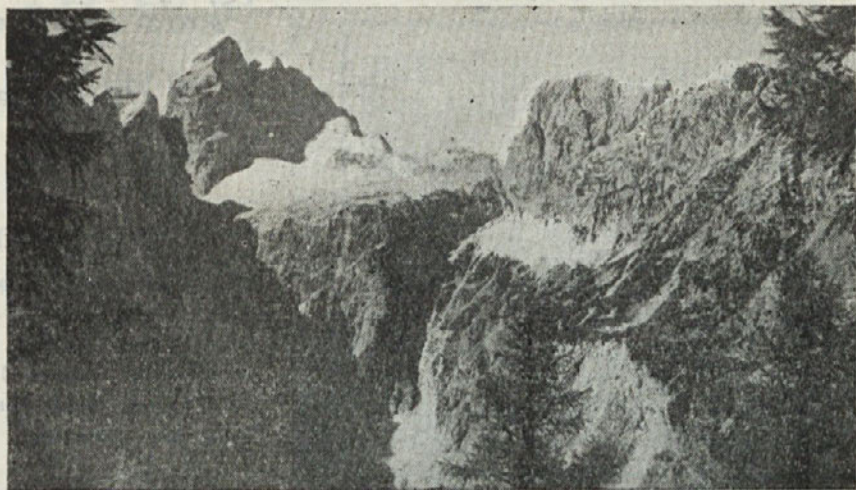
Dne 15. februarja: Partizanski korpus se približa Žužemberku z namenom napada. Toda naše izvidnice to opazijo in udarijo na sovražnika, ki se je v neredu umaknil in pustil komoro na položaju.

Dne 20. februarja: Kočevska četa na čistilnih akcijah po Rogu razbije partizanski štab in zajame dva sovražna oficirja.

Laški bataljon 2. čete je udaril na sovražnika v Suni krajini in zajel 13 italijanskih in 24 slovenskih komunistov. Zaplenjen je bil 1 težki minometalec, 3 lahke strojnice, več brzostrelk in pištol

Dne 2. februarja: Čistilne akcije po vsej Dolenjski. Sovražne brigade razbite in hajka za manjšimi skupinami. Zajeta 2 partizana dolenjskega odreda. Zaplenjeno mnogo vojaškega materiala.

Dne 28. februarja: Čiščenje „Loške republike“. Zaplenjeno mnogo usnja in angleških uniform.

*TAM DALEČ NEKJE GOZDOVI ŠUME, TAM DALEČ SO JEZERA,
BISTRE VODE — TAM DALEČ JE DOMOVINA*

IZ UPRAVE!

Prvo številko tega letnika smo poslali mnogim na ogled s priporočilom na naročbo. Prosimo vse naše prijatelje, da nam pridobijo novih naročnikov in sodelavcev, da bo list res vreden Zveze, ki jo predstavlja, in ideje, ki jo brani in dviga.

Prosimo tudi vse one naše prijatelje, ki bi list želeli naročiti, pa ga to pot niso prejeli, da nam oprostite ker: ali smo imeli napačni naslov, ali pa ga sploh nismo imeli.

Sporočamo tudi, da bo ukinjena prodaja lista, ki je bila doslej pred cerkvami v naših središčih (v Argentini) v Lanusu, Ramos Mejji, San Justu in San Martinu.

Dalje prosimo vse prijatelje in soborce, ki doslej na kakršen koli način še niso povabljeni k vpisu ali naročbi, da se obrnejo direktno na tajništvo zveze: Albin Bizilj, 586 N Plymouth Ave, Rochester 6, New York, USA, ali pa na tajništvo odborov v posameznih deželah. Za Argentino na uredništvo in upravo lista: K. Škulj, calle San Martín 20, Gral. San Martín, FNGBM, ali I. Korošec, calle 1, N° 519, Berazategui, FNGR.

Vsi oni naročniki, ki so doslej dobivali list direktno iz Argentine, ga bodo prejeli odslej preko lokalnih odborov Zveze. Za Argentino ostane, kot je bilo doslej.

„Vestnik“ je glasilo Zveze bivših slovenskih protikomunističnih borcev. Urejuje ga uredniški odbor, izdaja Zveza bivših slovenskih protikomunističnih borcev. List izhaja mesečno.

*Tako smo peli
v onih dneh...*

MOJA DOMOVINA

Oče, mati, bratje in sestre,
koče, mesta, trate in steze,
holmi, skale venčnega snega:
to je moja domovina!
Zdrava bodi moja lepa domovina,
moja lepa domovina.

Prva pesem mladih, sončnih dni,
varovanka fantove moči,
kres, ki sega meni do neba:
to je moja domovina!
Zdrava bodi...

Zemlja rodna moja je tako,
da, če treba, bil se bom za njo,
zadnja kaplja mojega srca:
Zdrava bodi...

List „Vestnik“ izhaja mesečno. Urejuje ga uredniški odbor Zveze bivših slovenskih protikomunističnih borcev. — Letna naročnina znaša za: Argentino 35 pesov (posamezna številka 3 pese), USA in Kanado 2 dolarja. Za ostale dežele, tej valuti primerno. — Za uredništvo in upravo: K. Škulj, calle San Martín 20, Gral. San Martín FNGBM, in I. Korošec, calle 1, Nº 510, Berazategui FNGR, prov. Buenos Aires, Argentina.

Tiska Talleres gráficos Salguero, Salguero 1506, Buenos Aires, Argentina